

Prædiken til Juledag

Joh. 1, 1-14

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes: I begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. Han var i begyndelsen hos Gud. Alt blev til ved ham, og uden ham blev intet til af det, som er. I ham var liv, og livet var menneskers lys. Og lyset skinner i mørket, og mørket greb det ikke. Der kom et menneske, udsendt af Gud, hans navn var Johannes. Han kom for at aflægge vidnesbyrd, han skulle vidne om lyset, for at alle skulle komme til tro ved ham. Selv var han ikke lyset, men han skulle vidne om lyset. Lyset, det sande lys, som oplyser ethvert menneske, var ved at komme til verden. Han var i verden, og verden var blevet til ved ham, og verden kendte ham ikke. Han kom til sit eget, og hans egne tog ikke imod ham. Men alle dem, der tog imod ham, gav han ret til at blive Guds børn, dem, der tror på hans navn; de er ikke født af blod, ikke af køds vilje, ikke af mands vilje, men af Gud. Og Ordet blev kød og tog bolig iblandt os, og vi så hans herlighed, en herlighed, som den Enbårne har den fra Faderen, fuld af nåde og sandhed. Johannesevangeliet 1,1-14

Det er oksens og ørnens øjne, der lader os vide, hvad der skete den første kristne jul. I går, juleaften hørte vi Lukas' juleevangelium om fødslen i stalden i Betlehem. Vi så det i øjenhøjde, hyrderne på marken, Josef og Maria på rejse, barnet i krybben, som var vi en okse, der stod i stalden og var vidne til det hele. Og Lukas' evangelistsymbol er netop oxen og kan findes i stort set alle kirker. Lukas står for det jordnære, det som er i øjenhøjde. Og i dag hører vi Johannes' juleevangelium om, hvad der skete, da Jesus blev født: at det var Ordet, der blev kød og tog bolig iblandt os. Det er ørnens perspektiv; Johannes' evangelistsymbol er ørnen. Ørnen, der hænger langt oppe og ser det hele i den store sammenhæng; det siges, at en ørn kan se andre ørne i lufrummet 80 km borte, og at den fra 1000 meters højde kan overskue et landområde på 3.5 km x 3.5 km, uden at dreje hovedet! Et lignende overblik er der her i Johannesevangeliet; det er ikke spor jordnært, det er slet ikke i øjenhøjde; det er set langt oppefra, for kun deroppefra kan man få det fulde overblik: Jesus var Guds skaberord, det ord, der med skaberkraft udgår af Guds mund ved skabelsen, *Ordet*, der julenat manifesterer sig i en men-

neskesøn og tager bolig midt iblandt os. Sådan giver Johannes os overblikket, og det forklarer en vigtig ting; det er derfor Jesus' ord skaber, hvad det nævner, som når han siger til en blind: bliv seende, og så sker det, og når han siger til en død, rejs dig op, og det sker. Dén skaberkraft er det, som bor i Jesus. Det har Johannes forstået og fortæller os her. Det er ørnens blik på jul! Det blik hører med sammen med oksens, og i langt de fleste kirker har vi også afbildet en ørn for at huske Johannes' måde at se og tro på.

Begge dele må vi have med for at begribe Jesus, og begge måder at se livet på må vi have med for at gribe livets glæder og dybder. Hjemme på mit kontor har jeg en julegave stående, som jeg fik for 17-18 år siden. Det er en af mine virkelig kære gaver. Det er en træmodel af Noas ark, lavet i sløjd på Brahetrolleborg skole. Der stikker en giraf op af taget. Det er egentlig en blyant forklædt som giraf, så ud over at være til pynt, er den også til gavn. Arken er lavet af min datter, der vel gik i 1. klasse, da hun lavede den, og hun glædede sig sådan til at give mig den en juleaften, at den som det første blev fundet frem af gavebunken under træet og givet, inden hun selv ville vide af gaver. Set med en jordnær okses blik er dette her en sød ting i træ, et barns gave til sin præstefar med tema fra bibelhistorien, men med ørnens overblik er det kærlighed lagt ind i et stykke træsløjd, fordi kærlighed kan være så underlig svævende og abstrakt, hvis den ikke iklædes noget håndgribeligt. Derfor skal et barns kærlighed iklædes f.eks. træ og strå på taget og en girafblyant, der stikker hovedet ovenud. Derfor skal Guds kærlighed

iklædes kød og blod og være til stede midt i blandt os. Kærligheden bliver håndgribelig, sanselig, nærværende. Først når vi lægger Lukas' evangelium og Johannes' evangelium sammen, begynder vi at se, hvem Jesus er: Guds skaberord lagt ned i en krybbe i et lille barns skikkelse.

Jesus kaldes i Johannes' ørneperspektiv to ting: han kaldes Ordet, og så kaldes han Lyset, *det sande lys*, som allerede var i verden, men uden at blive kendt eller genkendt. Det er lyset fra Skabelsens morgen, da Gud sagde: der skal være lys, og der blev lys!

Hvad er sandt lys? Her mellem mennesker, tror jeg, at det er lys, der er tændt med kærlighed. De mange lys på kirkegården i aftes, da jeg kørte hjem fra sidste julegudstjeneste; lys, som fortæller om menneskers kærlighed og for troen også om Guds kærlighed: at opstandelsens lys er tændt for dem i gravene. Eller de små lyskæder, som flere steder vinder frem på gravsteder. Jeg ved om et gravsted, hvor de er sat op, fordi tanken om, at den elskede dernede i jorden skal ligge i mørke, er ubærlig. Eller det glædens lys, der er tændt i en lanterne og sat ud på en fortrappe her i den mørke tid, ikke bare for hyggens skyld, men fordi den elskede skal komme og føle sig varmt taget imod. Eller det lys i øjnene i aftes, hvor gaver blev givet og taget imod med kærlighed. Der er sikkert også fædre og mødre, der i går fik hjemmelavede gaver af deres børn, som rører et foreldrehjerte. Det sande lys, tror jeg, er lys tændt i kærlighedens navn. Da Gud på skabelsens første dag sagde: der skal være lys, og der blev lys, var det ikke solen og månen og stjernerne, han skabte til at lyse -

de store og små lysgivere på himlen blev først skabt på fjerdedagen, - men kærlighedens lys, som alt, der skal forstås til bunds og med hjertet i denne verden, skal ses i.

Forfatteren Karen Blixen har skrevet sin egen korte version af bibelens skabelsesberetning, hvor hun knytter Det gamle og Det nye Testamente sammen: ”Thi således elskede Gud verden, at han skabte den!” Guds kærligheds lys har fra skabelsens morgen, om det så har taget 15 milliarder år at skabe verden, været til stede i livet, i stoffet, i alttings væren og eksistens, ude mellem stjernehobe og galakser og her i bænke og mursten og overfrakker i dag. Den kærlighed i alttings væren vil Gud lade os genopdage ved at lade lyset komme til verden i Kristus og ved at lade os blive oplyst af hans lys i troen, så vi kan leve ved ham, det sande lys, som oplyser ethvert menneske. Vi er selv skabt af stof og ånd, og lyset er allerede i os, men vi skal indse det: Kristus kommer til sit eget og åbenbarer det for troen.

Førhen på landet var det skik og brug, at staldene rundt omkring på gårdene blev gjort ryddelige og pæne til jul. Det gik de første dage af juleferien stadig med rundt omkring, da jeg var dreng. Ud at spule og skrabe og gøre pænt. Fordi Jesus var født i en stald, skulle denne verdens stalde gøres fine, og dyrene have ekstra foder i julen, for stalddyr var vidner til fødslen i Betlehem. At gå der i stalden og muge ud og gøre det lunt og godt for en flok sortbrogede køer de første dage i juleferien var vel at se julen med oksens blik; det nære liv, at julens glæde og budskab er noget helt konkret og nærværende, ikke kun i Betlehem engang, men her

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
Egevej 4
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

hos os i den daglige virkelighed. Jeg ville ønske, at vi dengang havde haft en havørnebestand i Jylland, som vi har det på Fyn i dag, for så kunne vi måske efter arbejdet i stalden være gået udenfor og have løftet blikket og fået øje på en havørn deroppe og fået et sus af glæde over fuglens skønhed i svævet på de fligede vinger og, mens man så op, så også have fået øje på markernes og landskabets linjer og skyernes formationer og lysets glans og dagens rigdom, og forstået, at det i livet gælder om både at være det konkrete daglige liv tro og at løfte sit blik og være det fulde dybe perspektiv tro. At Kristus, verdens lys, er kommet til sit eget, så vi med oksens øjne og ørnens øjne tilsammen ser sandheden. Dengang i Jylland måtte vi nøjes med musvåger, men dem så vi også op efter, og det er pointen, at se op uden at forlade det nære, at lægge det høje og det lave sammen, som Gud selv gør det i Jesus.

Amen

Ole Buhl Nielsen

Brahetrolleborg-Øster Hæsinge

Salmer:

100, 115, 99, 110, 119